SURINAAMSCH WEEKBLAD.

1838. **Zondag 10 October** **N°. 41.**

PARAMARIBO, 9 OCTOBER 1858.

In den nacht van Maandag op Dingsdag den 5n. dezer is op een erf aan de *Fridericistraat*, aankomende den Boedel A. VAN WINDHORST een hevige brand uitgebroken, welke niet eerder gebluscht werd, dan nadat twee woningen in de asch gelegd waren.

Dingsdag namiddag ten ongeveer *twee* uren, ontstond andermaal brand in een huisje aan de *Steenbakkersgracht* ter hoogte van de R. C. Begraafplaats, welke echter spoedig gebluscht werd, terwijl des middernachts niet ver van deze plaats weder brand ontdekt werd in een privaat-huisje, hetwelk terstond werd omvergehaald, doch geheel afbrandde.

Bij al deze gelegenheden deed zich het gemis van water erg gevoelen en wij twijfelen niet of onze autoriteiten zullen al hunne aandacht aan dit zoo gewigtige onderwerp wijden, ten einde over meer doeltreffende bluschmiddelen te kunnen beschikken, dan tot nu toe het geval is.

De plaatselijke autoriteiten waren telkens spoedig op de plaats van den brand en een ieder beijverde zich zoeveel mogelijk hulp te verleenen. Wij kunnen niet genoeg den ijver prijzen door den Landsdirecteur G. F. KESSEL aan den dag gelegd, zoo tijdens als na den brand, hebbende hij, zoomede de bewoners dier wijk, naar wij wel zijn onderrigt alle avenden in die buurt patrouilles gemaakt.

Het verdient bijzondere opmerking dat in elk der opgemelde gevallen, de brand in onbewoonde huizen ontstaan is.

Gedurende deze week wordt alhier elken avond eene komeet waargenomen, welke bij iedere verschijning zich hooger vertoont; zij heeft eene schoone en groote glinsterende staart en de baan door haar beschreven is in eene noordwestelijke rigting. Wij hopen weldra eenige bijzonderheden aangaande deze ster te kunnen mededeelen.

Wij ontleenen aan de *Sur. Courant en Gouv. Advertentie Blad*, het volgende berigt:

„Reeds geruimen tijd heeft het Koloniaal Bestuur middelen aangewend om de Boschnegers en Indianen tot zedelijk en godsdienstig onderwijs, vooral hunner kinderen, te bewegen, doch zonder eenig gewenscht gevolg. Onze Landvoogd gaf daarom den moed niet op; maar droeg den Inspecteur der Domeinen, enz., die met de zaken der Inlandsche Bevolking is belast, op, om nogmaals pogingen aan te wenden ter bereiking van het voorgestelde doel. Als een gunstig uitslag zijner bemoeijingen kunnen wij met genoegen mededeelen, dat het hoofd (graman) der B e ç o u e n M o u s i n g a Boschnegers dezer dagen zijn zoon, hier ter stede heeft aangebragt en tot het genot van een geregeld schoolonderwijs, toevertrouwd aan genoemden Inspecteur. Wij achten deze eerste proeve als een zeer belangrijken stap om beschaving onder de boschnegers te verspreiden, en er is veel reden te veronderstellen, dat de opperhoofden der andere stammen dat voorbeeld zullen volgen."

HET LEGGEN VAN DEN TRANS-ATLANTISCHEN TELEGRAAF-KABEL.

Uit de aanteekeningen van een ooggetuige, aan boord van de *Agamemnon*, zijn de navolgende bijzonderheden omtrent het leggen van den Trans-Atlantischen telegraafkabel ontleend.

Den 28sten Julij, en dus den elfden dag na ons vertrek uit Queenstown, bevonden wij ons op het bepaalde punt van zamenkomst. Tegen den avond kregen wij de andere schepen in het gezigt, ofschoon nog op zulk een afstand, dat de *Agamemnon* hen eerst den volgenden morgen ten tien ure bereikt had. Er kwam bij de ontmoeting dan ook geen eind aan al het vragen naar de oorzaak van ons wegblijven, daar men algemeen reeds in de veronderstelling was geweest, dat wij onder weg averij gekregen hadden. De *Niagara* was althans reeds den 23sten, de *Valourous* den 25sten en de *Gorgon* den 27sten op het punt der bijeenkomst gearriveerd. Intusschen het was nu helder weder en eene stille zee, zoodat er besloten werd, onverwijld aan het werk te gaan. Men begon met de beide einden van den kabel aan elkander te hechten, waartoe het einde, hetwelk zich op de *Niagara* bevond, aan boord van de *Agamemnon* werd overgebragt.

Tegen twaalf ure was dit werk afgeloopen en de kabel op het punt der aaneenhechting met een klomp lood bezwaard. Op het oogenblik, dat de kabel over boord werd geworpen, raakte het lood los; het verdween in de diepte; en daar er zoo spoedig niets anders bij de hand was dan een 32 ponds kogel, werd deze er dan ook maar aan vastgemaakt en het een met het ander nu zonder den minsten omslag in zee geworpen. In den beginne werd daar naauwelijks acht op geslagen, daar de aanwezigen er te zeer op rekenden, de onderneming op nieuw te zien mislukken, dan dat zij het laten zinken eenige aandacht waardig keurden.

Men liet nu 210 vademen kabel afloopen, om het aaneengehecht gedeelte maar vooreerst diep genoeg onder water te krijgen; vervolgens werd het sein van afvaart gegeven, waarop de *Niagara* en de *Agamemnon* onmiddelijk in tegenovergestelde rigting op reis gingen. In de drie eerste uren gingen zij slechts met weinig stoomkracht voort en ontrolden zij den kabel tot eene aanmerkelijke lengte; doch weldra versnelde de *Agamemnon* haren gang tot op 5 knoopen per uur, terwijl de kabel in verhouding van 6 knoopen afliep.

Even na 6 ure zagen wij een grooten walvisch, als in eene wolk van schuim, op het vaartuig afkomen, en nu eerst kwam het ons in de gedachte, dat het breken van den kabel den vorigen keer wel door een dezer dieren zal kunnen veroorzaakt zijn. In het eerst hield hij ook regt op den kabel aan, dien hij, gelukkig zonder er de minste schade aan toe te brengen, strijkelings voorbijging, ofschoon wij daarom toch niet gerust waren voor wij dien lastigen bezoeker zich van de plaats zagen verwijderen.

Alles ging goed tot tegen acht ure. De kabel liep regelmatig af, terwijl men, om alle mogelijke voorzorg te nemen, naauwkeurig acht gaf, dat de dynamometer geene sterker trekking dan van 1700 pond aanwees, hetwelk nog niet het vierde gedeelte bedroeg van hetgeen de kabel kon uitstaan.

Even na 8 ure ontdekte men averij in dat gedeelte, hetwelk nog opgerold op het dek lag. De ingenieur Canning had dus geen oogenblik te verliezen, want het ontrollen ging zoo snel, dat het beschadigde gedeelte binnen twintig minuten in zee moest vallen, en men wist bij ondervinding, dat de kabel of het schip, nu het er zoover mede gekomen was, niet kon worden opgehouden, zonder gevaar te loopen van den geheelen toestel te breken. De reparatie moest dus met alle mogelijke vlugheid plaats hebben, en werkelijk was deze bijna gelukt, toen de heer Thomson aankondigde, dat de electrische stroom had opgehouden. In de veronderstelling dat dit veroorzaakt werd door het beschadigd gedeelte van den kabel, sneed men dit oogenblikkelijk af, om het door een nieuw soldeersel te vervangen.

Het verwekte dus eene algemeene ontsteltenis, toen men op den electrometer bevond dat de stroom werd afgebroken juist op een gedeelte van den kabel, hetwelk reeds op 50 mijlen afstands van het schip onder water lag. Iedere seconde was nu kostbaar; want het afgesneden gedeelte zou juist ontrollen en in zee vallen, terwijl er nu alles van afhing of dit, eer het over boord ging, nog hersteld zou kunnen worden. De gang van het schip werd dus onmiddellijk opgehouden en de afrollende kabel, voor zoover het namelijk zonder gevaar kon geschieden, zooveel mogelijk in zijne draaijing vertraagd; doch in weerwil van alle pogingen, scheen het onmogelijk, met de reparatie nog tijdig genoeg gereed te komen.

Alle aanwezigen stonden tusschendeks rondom de kabelrol geschaard en hielden in eene angstige spanning het oog daarop gevestigd. Die spanning nam toe, naar mate de eene vadem na den ander in zee afliep en het oogenblik naderde, waarin de werkzaamlieden het kabelstuk waarmede zij bezig waren, aan hunne handen zouden zien ontsnappen. Onder directie van den heer Canning werkten zij intusschen voort als menschen, die ten volle begrepen, dat het al of niet slagen der geheele onderneming alleen van hen afhing. Hoe ijverig zij nu voortwerkten, waren hunne pogingen evenwel vruchteloos en men was nu wel genoodzaakt, het laatste redmiddel aan te grijpen, met den kabel geheel op te houden. Gelukkig behoefde dit niet lang te duren; want de trekking nam zoo hevig toe, dat het niet kon missen, of de kabel moest bij langer stilstaan der rol breken.

Toen het werk eindelijk volbragt was en men de rol weer kon afwinden, kwam de gedrukte stemming, waarin alles aan boord, tengevolge van het gevaar, verkeerd had, tot bedaren; doch daarmede was de electrische stroom nog niet hersteld. Men besloot dus den kabel zoo langzaam mogelijk te laten afrollen en nog zes uren te wachten, eer men de operatie als mislukt beschouwde, daar men eerst wilde zien, of de stroom [illegible] zich zelven weer zou voortgaan. In eene niet mindere spanning dan die van eenige oogenblikken te voren, waren aller blikken nu op de wijzernaalden gevestigd en toen ook deze eensklaps ophielden met zelfs de minste strooming van electriciteit aan te wijzen, werd er niets anders verondersteld, dan dat de kabel totaal gebroken was.

Het was daarom inderdaad eene aangename verrassing, toen de naalden, na verloop van eenige minuten, weer het bewijs van geregelde strooming gaven en de seinen der *Niagara* behoorlijk overkwamen. Met dat al was het vertrouwen op den goeden uitslag der onderneming door het voorgevallene toch te zeer geschokt; ieder begreep, dat hetzelfde incident zich even goed later zou kunnen herhalen.

Vrijdag den 30sten ging alles goed. Het schip liep 5 en de kabel, die, bij het van boord laten, met den horizon eenen hoek van 15 graden maakte, 6 knoopen, terwijl de dynamometer eene trekkracht van 1600 à 1700 pond aanwees. Tegen 12 ure waren wij op 90 mijlen van het punt van afvaart gekomen en waren er 135 mijlen kabel ontrold. Tegen den avond kregen wij evenwel zulk een stevigen wind, dat alle zeilen moesten worden ingenomen. Het schip kon nu, zoowel wegens de golven als omdat het tegenwind had, maar uiterst langzaam vooruitkomen, terwijl de machine bovendien zulk eene enorme hoeveelheid steenkolen verslond, dat men er reeds op rekende, de masten tot brandstof te moeten gebruiken, om Valentia te kunnen bereiken.

(Wordt vervolgd.)

INGEZONDEN.

Paramaribo, den 6 October 1858.

In April dezes jaars werd door den Heer A. D. VAN DER GON NETSCHER eene brochure geschreven en uitgegeven bij A. BELINFANTE te 's Hage, onder den titel: „*Bijdrage ter aanwijzing van de grondslagen, waarop de afschaffing der slavernij in* Suriname *dient gevestigd te worden.*"

Deze brochure maakte eene gunstige uitzondering op de vele geschriften en Courant-artikelen in Nederland in den laatsten tijd verschenen, waarin hetzij uit onwetenheid, hetzij voorbedachtelijk eene geheel verkeerde voorstelling wordt gegeven van den stand van zaken in Suriname en de meest ongerijmde en onbillijke plannen tot emancipatie worden aanbevolen.

Het voorstel van den schrijver is ingerigt naar de wezenlijke behoeften van deze Kolonie, het draagt de kenmerken van grondige zaakkennis en gelijkt in vele opzigten op het doelmatige ontwerp tot emancipatie door den Gouverneur dezer Kolonie, den Generaal Majoor SCHIMPF, ingediend. — Eene ruime en billijke medewerking van het Gouvernement staat dus hierbij op den voorgrond, ook wat de schadeloosstelling betreft; „want," zegt de schrijver, „eenmaal aangenomen zijnde dat de afschaffing der slavernij een pligt is, door de Godsdienst, de menschelijkheid en eene verlichte staatkunde opgelegd, dan zou het eener rijke, welvarende, maar bovenal eerlijke en godsdienstige natie onwaardig zijn, om terug te deinzen voor de opofferingen daaraan verbonden en dien last der natie, geheel of gedeeltelijk op eenige weerlooze onderdanen te schuiven, door hun regt op voldoende schadeloosstelling als eigenaars der slaven te betwisten."

Ook voor de toekomst worden door den schrijver waarborgen aangegeven, door het voorstellen van doelmatige en strenge wettelijke bepalingen voor de vrijgemaakte slaven, die van staatswege aan een bijzonder toezigt zouden blijven onderworpen voor den tijd van 12 jaren; terwijl, volgens hem, van Gouvernementswege maatregelen zouden dienen voorgeschreven te worden tot den invoer van Immigranten op groote schaal, waarvan de kosten gedeeltelijk door de huurders en gedeeltelijk door leeningen ten laste der Koloniale Kas zouden gedekt moeten worden.

De denkbeelden van den schrijver zullen voorzeker door elk die belang in de welvaart der Kolonie stelt, des te gewigtiger geacht worden, wanneer men bedenkt dat het geene ijdele bespiegelingen en onpractische utopiën zijn, maar de vruchten eener 15-jarige ondervinding in het naburige, zoo geheel met Suriname overeenkomende, Demerarij, waar de schrijver *na de opheffing der slavernij*, zelf als eigenaar van pl. *Klein-Poederoijen* met zeer gunstige uitkomsten werkzaam is geweest, en als lid van het Hof van Politie, medegewerkt heeft tot het zamenstellen der verschillende wetten en bepalingen, met betrekking tot de geëmancipeerde bevolking en de gewigtige Immigratie-questie; tengevolge waarvan die Kolonie thans bijna geheel tot haren vorigen bloei teruggekomen is.

Daarbij kan men het schrijven van den Heer VAN DER GON NETSCHER over Suriname beschouwen, als van eenen geheel onpartijdige, daar hij bij deze Kolonie geen direct, noch indirect belang hoe ook genaamd heeft of ooit te voren had.

In de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* van 15 Mei ll. werd zijne brochure zeer oppervlakkig en volstrekt niet overeenkomstig haren belangrijken inhoud gerecenseerd en de beantwoording dier recensie, voorkomende in hetzelfde dagblad van 22 Junij ll., hebben wij interessant genoeg geacht om de Redactie van het *Surinaamsch Weekblad* vriendelijk te verzoeken, haar hiernevens in zijne kolommen te willen opnemen.

Elk die eenig belang stelt in de toekomst dezer Kolonie durven wij intusschen de lectuur van bovengemelde brochure gerust aanbevelen; hij zal daarin menige juiste opmerking en belangrijk voorstel vinden, alles toegelicht met historische feiten en statistieke bijzonderheden, ontleend aan de officiele opgaven uit de Britsch W. I. Kolonien.

Mogt deze belanglooze arbeid ten nutte van Suriname ons alhier opwekken om toch eindelijk iets zelve in ons belang te doen, en ons uit onzen onbegrijpelijken slaap een weinig wakker schudden! Op dit oogenblik vordert de beslissing onzer toekomst met rassche schreden! Zal er dan ook nu nog niets gedaan worden?

Het is waar, reeds vroeger zijn bij gelegenheid van vorige ministeriële voorstellen tot emancipatie, belangrijke vertoogen van hier opgezonden, doch wij weten alleen helaas, te wel

hoe zij in het moederland zijn ontvangen geworden, en van hoe geringen invloed zij waren. Eene herhaling daarvan achten wij dus overbodig en nutteloos; — maar wij gelooven dat, om ons van geheelen ondergang te redden het nu nog tijd zou zijn, om met den meesten spoed nog één voorstel bij het Nederlandsche Gouvernement en de volksvertegenwoordiging in te dienen, vervat in eene krachtige petitie, door de belanghebbenden alhier onderteekend, en wel:

„dat men uit het moederland eene Commissie herwaarts zende, voor minstens één jaar, „bestaande uit een drietal kundige, onpartijdige mannen, belast met de taak om alhier „alles met eigen oogen te zien en te beoordeelen en dienvolgens goede, op plaatselijke „kennis gegronde, voorstellen betreffende het „lot van deze Kolonie te doen."

Welligt kan hieruit veel goeds voor ons allen geboren worden.

De voorstellen van het Koloniaal Bestuur, worden immers steeds in Nederland als het ware met een wantrouwend oog beschouwd, hoe goed en doelmatig ze ook mogen zijn; en in eene dergelijke Commissie kan men mannen benoemen van de meest uiteenloopende opiniën, maar die te goeder trouw oordeelende naar hetgeen zij zien, buiten den invloed van partijgeest, aldus den besten waarborg zullen geven, dat hunne voorstellen op zuivere waarheid gegrond zijn.

Gaarne zal de ondergeteekende hieromtrent het gevoelen van anderen vernemen en ieder die er mede instemt, wordt dringend uitgenoodigd zich wel met hem te willen vereenigen, ten einde zoo spoedig mogelijk eene petitie tot dat einde te kunnen indienen.

G. J. A. BOSCH REITZ.

Aan den Redacteur der Nieuwe Rotterdamsche Courant.

In uwe courant van 15 Mei jl., is als ingezonden stuk, onder de letters D. A. W. S. uit 's Gravenhage, opgenomen eene oppervlakkige, bij wijze van aankondiging gestelde beschouwing van drie kortelings uitgegeven brochures, welke op verschillende wijze met de vrijverklaring der slaven en immigratie in Suriname in verband staan, en de tweede van welke, door den ondergeteekende geschreven, onder den titel van *Bijdrage ter aanwijzing van de grondslagen, waarop de afschaffing der slavernij in Suriname dient gevestigd te worden*, bij A. BELINFANTE te 's Hage gedrukt werd en verkrijgbaar is gesteld.

Het verleenen uwer belanglooze hulp ter algemeene bekendmaking van verschillende denkbeelden, omtrent dit, voor de menschheid, het vaderland en de kolonie Suriname zoo belangrijke vraagstuk, toont aan, dat het U ook in deze zaak te doen is, om onpartijdig de waarheid te doen uitkomen, en als gevolg daarvan eene zoo veel mogelijk juiste, publieke opinie te vestigen.

Zonder in eene uitvoerige wederlegging van verschillende beoordeelingen omtrent de waarde en strekking dezer bijdrage te willen treden, geloof ik dus die hulp te mogen inroepen, ter teregtwijzing der aanmerkingen en verkeerde gevolgtrekkingen, welke de ongenoemde schrijver, door middel van uwe courant, daaromtrent openbaar gemaakt heeft, en tevens voor zoo ver dit noodzakelijk blijkt te wezen, ter teregtwijzing en aanvulling van hetgeen, ten opzigte der bevoegdheid en zaakkennis van den auteur dier voorstellen, zoo ter dezer gelegenheid, als vroeger in de *N. R. C.* voorkomt, en hetwelk *de Echo Universel* tot het dwaalbegrip schijnt gebragt te hebben, dat ik, als slaven-eigenaar, uit den aard der zaak de negers moet verongelijken en de meesters van alle schuld aan den verwaarloosden toestand hunner slaven zal willen vrijspreken.

Tot geruststelling dus van hen die geene bemoeijing zonder eigenbelang begrijpen, of die in iederen bezitter van slaven eenen onderdrukker van het Neger-ras en voorstander van slavernij willen zien, neem ik deze gelegenheid waar, om bekend te maken, datgeen, hetwelk zoo als de ondervinding mij leert, tot inleiding mijner bijdrage had moeten strekken, namelijk dat ik op geene wijze door eigendom of ander geldsbelang, met de kolonie Suriname in betrekking sta of gestaan heb, en nimmer *aldaar noch elders* eenen slaaf bezat, noch met slaven gewerkt heb of heb doen werken; daar mijn belang als grondeigenaar in de Britsche kolonien Demerary en Essequebo slechts van 1838, dus *na* de emancipatie en uitbetaling der compensatie gelden, dagteekent, en verder ter aanvulling, dat ik mij in 1842 als *resident proprietor* aldaar nederzette, en gedurende een verblijf van omtrent vijftien jaren, *niet alleen als grondeigenaar* er mij op toegelegd heb, de gevolgen der emancipatie van nabij gade te slaan, maar ook, ten einde de noodlottige gevolgen daarvan voor mij zelven te verminderen, honderden, gedeeltelijk op kosten der kolonie ingevoerde immigranten, ten getale van twintig tot zeventig op verschillende tijden, in dienst nam, en dus veel en dikwijls duur betaalde ondervinding opdeed, omtrent de geschiktheid van Portugezen, Coelies, Afrikanen, Chinezen, Duitschers, Ieren, Schotten en zelfs Hollanders, als arbeiders, in dat laag en meestal zeer vochtig tropisch gewest, terwijl ik, als magistraat en door herhaalde verkiezingen als lid van het hof van politie, gedurende vele jaren de gelegenheid had, om de behoeften en maatschappelijke belangen der kolonie ook uit een hooger standpunt te beoordeelen en aan de voordragt en te zamenstelling der thans in Britsch-Guiana bestaande, meest allen na de emancipatie gemaakte of gewijzigde wetten, een werkzaam deel te nemen.

Wel gewoon aan openbare discussien en uiteenloopende beoordeelingen, verwondert het mij dus volstrekt niet, dat een voorstel, waarbij de bijzondere begrippen van menschlievendheid, de eigenliefde en het eigenbelang van zoo velen ter sprake komen of aangevoerd worden, ook afkeuring naast veler goedkeuring ten deel valt, en zou ik, indien die beoordeeling vergezeld ging van eene letterlijke aanhaling, of *eerlijke verkorting* van hetgeen door mij geschreven is, daarop geene verdere uitweiding noodig oordeelen, maar op het gezond verstand van den lezer ter ware schatting der argumenten vertrouwende, gerust zijn van den uitslag.

Waar dit echter het geval niet is, wordt iedere dubbelzinnige uitdrukking, iedere eenzijdige of gebrekkige voorstelling der waarheid (hoezeer welligt ook zonder kwaad doel gebezigd) hoogst nadeelig voor de onpartijdige en juiste beoordeeling der zaak, en is het, zoo als in dit geval, noodzakelijk, het licht der waarheid helderder te doen schijnen en zoo veel doenlijk op gelijken voet tegenover de dwaling te plaatsen.

De ongenoemde beoordeelaar zegt:

„Mogt dit voorstel door de regering worden opgenomen, dan zouden de Surinaamsche planters en de Amsterdamsche administratie-kantoren den schrijver veel verpligt zijn; dan zou de staat aan die belanghebbenden, niet enkel in klinkende munt de waarde toetellen van hunne effecten, met de zich daarop bevindende bevolking, maar hun tevens de diensten van die bevolking verzekeren, gedurende minstens twaalf jaren, benevens den arbeid van nog zes en dertig duizend immigranten."

Wat de bedoeling dezer aanmerking ook moge wezen, mijne bijdrage heeft geene andere, dan die van met de in den vreemde opgedane ondervinding, den voorstanders eener eerlijke en verstandige vrijverklaring, zoowel als het vaderland en de kolonie Suriname eene dienst te bewijzen, geene andere drijfveer dan die van eene, zoo ik vermeen, gepaste eerzucht en werkzamen geest. Heb ik daarmede ook de Amsterdamsche administratie-kantoren en Surinaamsche planters aan mij verpligt, het zal mij eene aangename voldoening zijn, daar ik, hoezeer ook vreemd aan hunne belangen, begrijp dat hun regt van eigendom niets minder behoort geëerbiedigd te worden, dan dat van eenige andere klasse van ingezetenen van Nederland en dat dezelve sedert al te lang voor zaken van veel minder dringenden aard zijn op den achtergrond geschoven.

Gelukkig echter voor die belangen, is het niet alleen volgens de zienswijze van den schrijver der bijdrage, dat den eigenaren der slaven eene volle compensatie toekomt, voor het hun te ontnemen vroeger bij 's landswetten gewaarborgde regt van eigendom. De bekwaamste staatsmannen toch, zoo in het vaderland, als in Engeland; Denemarken en Frankrijk, hebben deze vraag beslist en boven allen twijfel verheven. Ook is door de staatscommissie in haar rapport duidelijk uiteengezet, hoe de in de aanhangige wet overgenomen en door mij onbesproken gelaten begrooting der schadeloosstelling, rust op *de wezenlijke waarde der slaven alleen*, terwijl de waarde der eigendommen, vast en roerend, daar buiten gebleven is, wel neemt hetzelfde rapport aan, dat de plantages met hare machinerien en gebouwen, hoe kostbaar ook, zonder die slaven geene waarde bezitten, maar al ware dit beweren ook boven tegenspraak verheven, dan nog volgt daaruit op geene wijze, dat met de betaling van de waarde der slaven ook de effecten betaald zijn, en het is dus eene *dubbel onjuiste* aanmerking, dat volgens *mijn voorstel*, de staat aan de belanghebbenden in klinkende munt de waarde zou toe te tellen hebben, *hunner effecten met de zich daarop bevindende bevolking*.

En nu ter aanwijzing der daaropvolgende valsche gevolgtrekkingen, waartoe de ongenoemde beoordeelaar, (hopen wij, ten gevolge van een zeer oppervlakkig lezen); gekomen is.

Hij zegt:

„Volgens den schrijver (der bijdrage) zou de emancipatie der slaven moeten plaats grijpen, onder verpligting hun bij de wet op te leggen, om gedurende twaalf jaren veldarbeid te verrigten, enz.

„Vrouwen en hoogbejaarden, ook kinderen zullen verpligt zijn tot veldarbeid" (art. 28 en 30).

Ook de vrouwen en kinderen van immigranten zullen veldarbeid hebben te verrigten.

Zou het niet regtzinniger geweest zijn, die artikelen, welke men afkeurend aanwijst, in hun geheel over te nemen, dan met aanhaling van een gedeelte daarvan, eene valsche voorstelling aan de duizende lezers van het blad te geven, terwijl, *men bedenke het*, slechts weinigen met de wet en de brochure in de hand vergelijkingen maken.

De artikelen zoodanig aangewezen, luiden als volgt:

„Art. 28. Bij het sluiten of vernieuwen der jaarlijksche overeenkomsten of huurcontracten, wordt door den meester betaald, voor ieder aan zijne dienst verbonden werkbaren mannelijken arbeider, van 16 tot 60 jaren oud, twaalf gulden Ned. cour. en voor ieder aan zijne dienst verbondene vrouwelijke persoon, tusschen dezelfde jaren van ouderdom, zes gulden Ned. courant.

„Art. 30. Alle tot de gezinnen der werkbaren behoorende, boven of onder dezen leeftijd, zijn gehouden (tegen een billijk, naar hunne krachten en bekwaamheden geëvenredigd loon) te werken in dienst van den meester, met wien het hoofd des gezins de overeenkomst sloot, zonder dat daarvoor eenig regt of hoofdgeld betaald wordt."

En zou niet het bedaard lezen en overnemen dezer artikelen, die afkeurende uitboezeming omtrent veldarbeid voor hoogbejaarden, vrouwen en kinderen, als geheel overbodig en ongegrond hebben aangetoond? Nergens toch in de geheele zamenstelling der bijdrage is zelfs met een enkel woord *van den veldarbeid, als eenig of uitsluitend middel* om nuttig werkzaam te zijn, gewag gemaakt; maar in tegendeel werd het, niet zonder reden, vooronderstеld, eene overbekende zaak te zijn, dat door arbeid op en in verband met plantages, ook de veelsoortige bezigheden verstaan worden, *welke buiten het veld*, in verband met het omslagtige en werkelijke fabrikaat en de bereiding der stapelproducten, het daarstellen en in orde houden van werktuigen, uitgestrekte gebouwen, vaartuigen enz. steeds een aanzienlijk gedeelte der magt bezig houden, en dat bovendien tot aanbouw en instandhouding der woningen voor de geheele bevolking, de oppassing en verzorging van ouden en zieken, het onderwijs der jeugd enz. (waarvoor de zorg onder de voorgestelde huurcontracten den meester blijft opgedragen), steeds de diensten, van de tot veldarbeid ongeschikten onmisbaar zal maken; zoodat voor oud en jong, volgens wettige bepalingen, *geschikt en billijk beloond werk* kan en zal gevonden worden op zoodanigen tijd en wijze, als door de te benoemen commissie, natuurlijk met bepaling van gelegenheid voor het noodige onderwijs der jeugd en tot rust en uitspanning van allen, zal aangewezen zijn.

Het is dus wel degelijk met het oog op de zoo wenschelijke beschaving en veredeling der Neger-bevolking, dat nog gedurende eenige jaren na de vrijverklaring, een geregeld leven en bepaalde arbeid, *tegen billijk loon*, benevens voorziening in vele behoeften, bij de wet verzekerd wordt, zoodat eene groote lotsverbetering plaats zou vinden, dat de bevolking inderdaad welvarender, gelukkiger en vrijer zou wezen, dan de werkende klasse in eenig land van Europa, terwijl een billijk tarief van loonen bij taak, zoo als in de *Bijdrage* is voorgesteld, den naarstigen, *bij het genot van vele voorregten*, ruim gelegenheid geven zal tot het verkrijgen van grondbezit *op of nabij* de plantage zijner keuze, en er niets in de *Bijdrage* en daarbij behoorende voorstellen is te vinden, hetwelk verhinderen zou, dat van regeringswege het vooruitzigt geopend worde, van een geschenk van gunstig gelegen land, bij wijze van beloning aan hen, die zich gedurende twaalf jaren, onder verband tot arbeid, zulk eene gunst door vlijt en goed gedrag waardig getoond zullen hebben.

(*Het slot hierna.*)

Mijnheer de Redacteur!

Het bijgaande vonnis dezer dagen uitgesproken bij het Collegie van Kleine Zaken alhier, is van zooveel belang voor den handelstand, werkbazen enz, dat ik U verzoek, hetzelve, in afwachting eener nadere beslissing in hooger beroep, als eene voorloopige waarschuwing, door middel van Uw veelgelezen blad te verspreiden.

Paramaribo, 8 October 1858. UEd. Dv. Dienaar, J. E. SIMONS.

VONNIS in zake van A. P. VAN HALM, wed. A. CAMERON, Eigenares van de plantage *Waterloo*, opposante etc. comparerende vertegenwoordigd door H. F. WESENHAGEN, haren gemagtigde etc. ter eenre op en jegens J. E. SIMONS, winkelier, etc. Geopposeerde ter andere zijde.

HET COLLEGIE VAN KLEINE ZAKEN IN *SURINAME*;

Gehoord partijen;

Gezien het Vonnis voormeld, waarbij de opposante, aldaar Gedaagde en defaillante, is veroordeeld om aan den Geopposeerde, aldaar Eischer, te betalen de som van twee honderd zeven gulden zes en tachtig cent, zijnde het bedrag eener rekening wegens door den Geopposeerde, op den achttienden September 1800 zeven en vijftig aan- en ten behoeve van de plantage *Waterloo* verkochte en geleverde goederen; benevens de interessen daarvan ad acht percent 's jaars van den zeven en twintigsten Mei 1800 acht en vijftig af tot aan den dag der voldoening toe, alsmede de kosten;

Overwegende dat zijdens de opposante is aangevoerd;

dat de oorspronkelijke Eischer, thans geopposeerde, op den achttienden September 1800 zeven en vijftig aan ARCHIBALD KENNEDIJ als kantoor houdenden Sequester van de destijds onder Sequestratie zich bevonden hebbende plantage *Waterloo*, toebehoorende aan de opposante, heeft verkocht en geleverd eene partij goederen ten bedrage van twee honderd zeven gulden zes en tachtig cent;

dat de geopposeerde voor zijne vordering tot die zake de opposante in regten heeft betrokken en tegen haar bij verstek eene veroordeeling heeft verkregen;

dat Sequesters eener plantage echter aangesteld en bevoegd zijn eeniglijk om de onder Sequestratie gebragte plantage te beheeren en de vruchten daarvan te beneficeren *ad opus jus habentium*, doch geenszins om den eigenaar van zoodanige plantage te verbinden, en dat genoemde A. KENNEDIJ alzoo, de opposante niet aan den geopposeerde heeft kunnen verbinden;

Concluderende de opposante mitsdien dat bij vonnis van dit Collegie zij worde verklaard te zijn goede opposante tegen voormeld bij verstek tegen haar gewezen vonnis; dat vonnis worde ingetrokken en buiten effect gesteld, en de geopposeerde in zijne door hem als oorspronkelijk eischer tegen de opposante als oorspronkelijk gedaagde ingestelde vordering worde verklaard te zijn niet ontvankelijk, met veroordeeling van den geopposeerde in de kosten;

Overwegende dat de geopposeerde hiertegen heeft aangevoerd:

dat hij de bedoelde goederen heeft verkocht en geleverd aan de plantage *Waterloo*, en dit op aanvraag van den kantoorhoudenden Sequester dier plantage, A. KENNEDIJ, die als zoodanig ook des geopposeerden rekening voor accoord heeft geteekend;

dat genoemde Sequester tot den aankoop dier goederen behoorlijk was geautoriseerd door het lid van het Geregtshof tot de zaken van Curatele en Sequestratie gecommitteerd;

dat in de maand Mei 1800 acht en vijftig de Sequestratie der plantage *Waterloo* is opgeheven;

en hij geopposeerde alzoo geregtigd is de opposante als eigenares der plantage *Waterloo* aansprakelijk te houden voor de betaling van den koopprijs der voormelde aan die plantage gedurende de Sequestratie geleverde goederen, te meer, daar zij met A. KENNEDIJ Sequester dier plantage is geweest;

concluderende de geopposeerde mitsdien dat de opposante worde verklaard in hare oppositie te zijn niet ontvankelijk, met last dat het bestreden vonnis naar zijnen form en inhoud zal worden ten uitvoer gelegd, met veroordeeling van de opposante in de kosten;

Waarna beiderzijds is gepersisteerd, nadat zijdens de opposante is erkend, dat zij met en benevens A. KENNEDIJ Sequester van hare plantage *Waterloo* is geweest, met stellige ontkenning nogtans, van tot den aankoop der bedoelde door den geopposeerde aan den Sequester KENNEDIJ verkochte goederen in 't minst of geringst geconcurreerd te hebben; en hierop door den geopposeerde is erkend dat hij eeniglijk met den Sequester KENNEDIJ gehandeld heeft;

Overwegende dat op den achttienden September 1800 zeven en vijftig, terwijl de plantage *Waterloo*, toebehoorende aan de opposante, zich onder geregtelijke Sequestratie bevond van ARCHIBALD KENNEDIJ en de opposante, de geopposeerde aan genoemden KENNEDIJ als kantoorhoudend Sequester, voor die plantagie op crediet heeft verkocht en geleverd eene hoeveelheid goederen ten

bedrage van twee honderd zeven gulden zes en tachtig cent.

dat, na de opheffing dezer Sequestratie in de maand Mei 1800 acht en vijftig, de geopposeerde tot erlanging van betaling van evengenoemd bedrag, de opposante als eigenares der genoemde plantage in regten heeft betrokken en tegen haar bij verstek eene veroordeeling heeft verkregen, waartegen zij thans in oppositie is gekomen;

en de vraag regtens alzoo is, of de door den geopposeerde als oorspronkelijk eischer tegen de opposante ingestelde vordering is gefundeerd;

Overwegende:

dat volgeens art. 98 van de manier van procederen van den jare 1785, geene plantages bij executie mogen worden verkocht, dan nadat zij bij affixie van billietten een jaar en zes weken te voren zullen zijn aangeslagen; en volgens art. 99, nadat plantages door den Exploicteur in bewarenderhand zijn genomen, terstond bij den Hove twee kundige personen tot Sequesters worden aangesteld, om ze *tot de verkooping te administreren en de vruchten daarvan te beneficeren ad opus jus habentium*;

en welke wettelijke voorschriften, behoudens de bepaling bij de Publicatie van den eersten December 1800 drie en twintig Gouvernementsblad No. 7, betreffende de personen die tot Sequesters moeten benoemd worden, nog van volle kracht zijn;

dat hoedanig Sequesters nu ook te handelen hebben wanneer eene gesequestreerde plantage geene genoegzame vruchten oplevert, om daaruit de kosten tot onderhoud dier plantage en der daartoe behoorende slaven gedurende hun beheer te vinden; zij echter uit het mandaat, ter requisitie van hem die de plantage in executie heeft genomen, door den Regter volgens de wet hun opgedragen, *om de plantage tot de verkooping te administreren en de vruchten daarvan te beneficeren ad opus jus habentium*, geene bevoegdheid ontleenen om voor die kosten den eigenaar of wel den geëxecuteerde te verbinden;

en gevolgelijk de opposante als eigenaresse der plantage *Waterloo* niet verbonden is aan den geopposeerde door de handelingen tusschen den Sequester KENNEDIJ en hem;

dat, aangenomen dat, gelijk de geopposeerde beweerd doch niet bewezen heeft, de kantoorhoudende Sequester KENNEDIJ van het lid uit het Geregtshof tot de zaken van Coratele en Sequestratie gecommitteerd, magtiging verkregen hebbe tot den aankoop der voormelde goederen; uit deze magtiging echter als middel van toezigt over de handelingen van Sequesters vereischt ingevolge art. 4 van de ampliatie van den zesden Augustus 1800 zestien op de instructien Poincten van orde voor Curatoren en Sequesters van den een en twintigsten Januarij 1700 twee en tachtig, evenmin de aansprakelijkheid van de opposante, als eene uitbreiding van het bij de alnog voor het Geregtshof vigerende manier van procedeeren bepaalde mandaat van Sequesters, is af te leiden;

en eindelijk, dat welk regt ook de geopposeerde voor zijne vordering moge hebben tegen de opposante, op grond dat zij mede Sequester der plantage *Waterloo* is geweest; dit ten deze echter buiten beoordeeling moet blijven, vermits hij zijne actie niet daarop, maar op hare aansprakelijkheid als eigenares der plantage *Waterloo* voor de handelingen van den kantoorhoudenden Sequester KENNEDIJ gedurende de Sequestratie dier plantage, gegrond heeft;

Overwegende dat op deze gronden de opposante wel en teregt tegen voormeld vonnis in verzet is gekomen,

Regtdoende:

Verklaart dat de opposante wel en teregt tegen het voormelde den zeven en twintigsten Mei 1800 acht en vijftig bij verstek tegen haar gewezen vonnis is gekomen in verzet; verklaart dat vonnis te zijn vervallen; en verklaart den geopposeerde niet ontvankelijk in zijne als oorspronkelijk eischer tegen de opposante, oorspronkelijk gedaagde, ingestelde vordering voormeld; met veroordeeling van den geopposeerde in de kosten, bedragende die op dit verzet de som van Elf gulden zeven en vijftig cent;

Aldus gevonnisd te Paramaribo, door de Heeren E. VAN EMDEN, President; Mr. A. T. KRUIJTHOFF, Assessor, en J. DE JONG, gequalificeerd Assessor, en uitgesproken ter openbare teregtzitting van den dertigsten September 1800 acht en vijftig (get.) EGBERT VAN EMDEN (onderst.) Ter ordonnantie van het Collegie voormeld, (get.) E. J. VAN WIJHE.

Alweder hebben wij gelegenheid gehad, den Heere en Gever alles goeds, onzen hartelijken dank op te zenden, voor Zijne genadige bewaring op laatstleden Maandag nacht en Dingsdag middag, — immers binnen *veertien* uren moesten wij de noodlottige kreet van „brand" tweemalen hooren; de schade was wel niet algemeen, doch voor de eigenaren der afgebrande woningen, als tot den minderen stand behoorende, treffend, — beide keeren, werd de brand gebluscht, alvorens het zich uitbreiden kon.

Dit voorval kon niet anders dan ruime stof tot overdenking geven, — waren de oorzaken van den brand van toevalligen aard? tengevolge van onvoorzigtigheid of moedwil? ons komt het laatste als zeker voor, en wel door lieden, die een scherp oog op onze Koloniale inrigtingen moeten gehouden hebben, en daarvan nut trekkende, met eene juiste berekening, begin van uitvoering aan hun diep gelegd plan trachten te geven.

In de eerste plaats komt het ons vóór, dat de aanleggers moeten opgemerkt hebben, dat er twee wettelijke verordeningen bestaan, die hun zeer in de hand werken.

1. dat alle de brandspuiten naar de plaats van den brand vervoerd moeten worden.

2. dat de Schutterij, een gedeelte van het Garnizoen, en verre weg het grootste getal Schepelingen zich derwaarts moeten begeven.

Deze twee wetsbepalingen die onze brandbluschmiddelen, onze gewapende magt en daardoor een groot deel der bevolking op een verwijderd punt der stad, bij elkander brengen, outblooten de overige gedeelten, van alle behoedmiddelen, waardoor elke kwaadwillige gelegenheid vindt, zijne booze plannen ten uitvoer te brengen. — Wie verzekert ons dat het plaats gehad hebbende op Maandag nacht en Dingsdag middag, niet slechts kleine proeven, van groote ontwerpen zijn?

Wij zouden als ingezetenen die hunnen ganschen rijkdom slechts in eenige huizen hebben, alzoo gaarne zien, dat in het vervolg eene andere orde met de brandspuiten wierde gevolgd; — dat niet alle, uit de aanzienlijkste gedeelten der stad naar buiten vervoerd worden, zoodat bij het ontstaan van brand in eene der binnenwijken, ten minste twee op verschillende punten in gereedheid en behoorlijk bemand, achtergelaten, dienst konden doen.

Wij zouden ook gaarne zien, dat de Schutterij even als vroeger en wel tot aan de uitvaardiging der laatste Publicatie, houdende voorschriften in geval van brand (G. B. Anno 1857) hare loopplaats behield en een brandpiket-dienst waarnam, zoodat *eene* kompagnie onmiddelijk zich naar de plaats van den brand, en de overige *vier*, naar het *Kerkplein* begaven, om van daar patrouilles naar alle zijden uit te zenden, — daar het in stede van nut slechts confusie veroorzaakt, wanneer eene massa menschen zich in eene kleine ruimte opeen pakt.

Wij zouden ook wenschen dat aan de brand- en onderbrandmeesters, de magt werd verstrekt, wanneer de spuitgasten, niet in genoegzame getale of wel niet spoedig genoeg bij hunne spuiten zijn verschenen, — om den eersten den besten werkbaren man die zich vertoont te pressen, ten einde de spuit te bemannen, welke gepreste personen, van wege de wet, zouden moeten gedwongen worden, daaraan gevolg te geven; — het zoude ter bereiking hiervan dan ook niet kwaad zijn, dat een agent van politie elke brandspuit vergezelde, handelende onder de bevelen van den oudsten brandmeester der spuit tot aan de plaats van den brand, alwaar hij zich bij zijnen chef kan voegen.

Wij geven ook in bedenking of het niet nuttig zoude zijn, twee à drie personen te huren, om boven in den toren, beurtelings wacht te houden, ten einde, in connexie staande met de wacht op de oorlogschepen en die in 't fort *Zeelandia*, bij het ontdekken van brand, dadelijk seinen te geven, opdat de waarschuwing schoten, spoediger zouden kunnen gedaan worden, — niet bekend zijnde met de hoogte en het uitzigt van daar voor de stad, kunnen wij ons slechts voorstellen dat dit beter zoude zijn; — een onderzoek in loco zoude echter spoedig tot zekerheid leiden.

Daar wij vernomen hebben, dat onmiddelijk na de voltooijing van het kanaal van *Saramacca*, ook waterleidingen in de stad zullen gemaakt worden, laten wij dit punt onaangeroerd, wel wetende dat niet alle nuttige inrigtingen tegelijk kunnen aangevangen worden, en het gewigtigere noodwendig het minder-vereischte moet vooraf gaan, waren wij echter maar zoo gelukkig om het een of het andere te vernemen.

---

3. geeft de Regering in bedenking of het niet wenschelijk zoude zijn dat, aangezien in den laatsten tijd bij de Regtbanken alhier oude wetsbepalingen van vóór het jaar 1816 worden toegepast, die of in het geheel niet of althans bij weinigen bekend zijn, dewijl dezelve niet zijn opgenomen in de uitgegevene bundels Publicatie, die oude wetsbepalingen herdrukt en voor het publiek verkrijgbaar worden gesteld, ten einde een ieder met het bestaan en den inhoud derzelve bekend worde.

Humoristische Snippertjes.

(Uit de Portefeuille van den ouden Heer FURET.)

Door W. E. H. WINKELS.

LVI.

SLAPEN.

(*Vervolg van No, 39.*)

Wij stappen nu van de feestelijkheden af en keeren in de huishoudkamer terug, alwaar gij waarde BENJAMIN! door de vele moeijelijkheden en kleine smarten ridderlijk zijt heen geworsteld, die elk beschaafd man tusschen het opstaan en de ontbijttafel als omringen.

Vergun mij nu, dat ik van het regt eens schrijvers gebruik maak, u voor een oogenblik achter de *coulisses* zet en een ander persoon als gehuwd man op het tooneel plaats, — wij noemen hem bijvoorbeeld Mijnheer PENTAGONE een ziel met volle onderwerping aan driftig bloed, die nog jong, onvoorzigtig genoeg verzuimde, zijn hart te envelopperen met een veiligheids *scapander* zwemmende in den stroom der liefde en verzonken in de draaikolk van het huwelijk.

Mijnheer PENTAGONE is alzoo met eene gade gezegend, zwoegt in het zweet van zijn aanschijn om zijn brood te verdienen en weet sedert geruimen tijd niet meer wat gerust slapen is. Nu zit hij in uwe plaats aan de ontbijttafel— en volgens de hooge vlugt mijner verbeelding, vlak tegen over zijn *Platonisch ideaal*: ADELAIDE geheeten. — Dat *ideaal*, (gewoon wanneer zij zich aangekleed noemt, op een half gevulden luchtballon te gelijken, voor zooveel de helfte harer gestalte aangaat, heeft wat het bovenste gedeelte van hare ingeregen vormen betreft, veel van eene wesp) zit nu in een bevallig wit *négligé* met nagemaakte *Brusselsche* kanten bezet, haren jeugdigen echtvriend met helder schitterende bruine oogen in het gelaat te kijken. — ADELAIDE heeft morellen purperen lipjes, oogjes als *miniatuur* bliksemstraaltjes en een stemmetje zoo zuiver klinkend, dat men haar den geheelen dag zoude wenschen te hooren praten — mits, de huwelijks *Thermometers* op mooi weêr staat. Op dezen morgen, terwijl zij vlug en met zeker *naiviteit* de ontbijttafel *presideert*, spelen er een drom van honigzoete lachjes om den mond, waardoor twee rijen paarlen in de gedaante van tanden te zien zijn, waar een wel opgevoede haai naijverig op zoude kunnen worden.

De Heer PENTAGONE kijkt in stille verrukking, dan eens dat bekoorlijke beeld, de droom van zijn hart aan, en dan weder met dezelfde verrukking naar het lekker gesmeerd warm broodje, dat voor hem op zijn bord ligt, terwijl zijn geheel aanwezen van genot tintelt wanneer ADELAIDE hem met hare roosverwige vingertjes, een sterk kopje thee met veel suiker aanbiedt. En toch, hoe gelukkig, hoe overrijk de jeugdige *echtgenoot* zich gevoelt, het is hem als of eene geheime stem fluisterend tot hem zegt: „Man! man! pas op uwe zakken" — en hij gevoelt het, dat hoe schijnbaar kalm en schoon de huwelijkshemel ook boven hem praalt er kleine wolkjes aan den *horizont* opstijgen, die een minder aangenamen dag doen voorspellen.

Zijne kalme ziel gaat tot onnut over, want gedurende de zes eerste beeten, die Mijnheer PENTAGONE in zijn brood gedaan heeft, vleide ADELAIDE in hare toespraak, tweemalen: „beste!" en zelfs *eens* „lieve!" en toen lag Mijnheer PENTAGONE met een verbleekt gelaat het kopje dat bijna zijn mond genaderd was, weder stil op zijn bord neder en wachtte geduldig op den stortvloed van vragen en eischen, die hij bij ondervinding wist, dat volgen zoude.

Wij zullen u niet vermoeijen BEN, met de oplezing der vragen in het bijzonder, nog u de al dieper hijgende ademhaling van den jongen man beschrijven, bij de schijnbare oneindigheid der eischen, maar u alleen zeggen dat het *Platonische ideaal* om zooveel geld vroeg of om zooveel hoogst noodige voorwerpen vleide, dat de oude PLATO — die steeds gedacht heeft: „Een mensch kan met weinig stoffelijk wel te regt" zich in zijn graf omkeerde.

Nadat ADELAIDE op hare lieve vingertjes zoo lang had opgeteld, wat zij al behoefde en voor een oogenblik haren adem kwijt schijnt, begint Mijnheer PENTAGONE verzoeken in te dienen, die op het stelsel van zuinigheid sluiten als een haan op een kerktoren; maakt tegenstellingen, haalt logische bewijsgronden aan voor het min noodzakelijke der meeste eischen, verzoekt uitstel en zucht. Nu treedt het *Platonische ideaal* met hare batterijen en hulptroepen voorwaarts en een kusje versmoordt de stellig voorgenomene weigering van Mijnheer Barbaar, maar moedig en met toorn waarin de openhartigheid en het gevoel van liefde doorblinkt, schudt de reeds half overwonnen man het hoofd. — Nu is de laatste aanval beslist en de overwinning zeker; — ADELAIDE na gezucht te hebben, roept hare *Garde du Corps* op en de mooiste traantjes van de wereld biggelen haar over de wangen en verbleeken de roozen die zich aldaar een plekje tot schitteren gekozen hadden. De Heer PENTAGONE wijkt, verdedigt zich al flaauwer en flaauwer, zendt *parlementairs* van zoete woordjes naar de vesting van haar hart, maar de partij eischt de overwinning of de dood en de Heer PENTAGONE *capituleert* zoo lang tot dat hij zich op „genade" overgeeft.

Veroordeel hem niet BEN, want de natuur legde der vrouw een *logica* in de ziel, die zij door tranen bewijst, zoodat zij er zelfs een *Zénoist* mede overrompelt; maar beklaag hem, dien ongelukkige, die nergens rust meer zal genieten dan in den *slaap*.

(*Het vervolg hierna.*)

CORRESPONDENTIE.

Wij moeten uit plaatsgebrek de opname van eenige ingezonden stukken tot een volgend nummer uitstellen.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 3n. dezer, de Nd. Am. Schoener *N. M. Tannor*, kapt. Todd, van Baltimore.

Idem, de Eng. schoener *Excelsior*, kapt. Clomnel.

Idem, de Deensche brigantijn *Merkur*, kapt. Kellerup. Beiden van Demerarij.

Den 9 dezer, de koloniale schoener *Cornie*, kapt. L. Wildschut, van Curaçao.

VERTROKKEN.

Den 4den, de Koloniale schroefstoomboot *Paramaribo*, kapt. J. F. Meijer, naar Demerarij.

UITGEKLAARD.

Den 4den, het schip *Catharina Elisabeth*, kapt. J. Zuiderduin, naar Mina Titlan, in ballast en voor Exportatie: 1 vat Steenkolen, 25 vaatjes Boter, 2 manden en 4 ankers Jenever.

Den 6den, het schip *Caspar de Robles*, kapt. van Slooten, naar Amsterdam, lading: 175 vaten Suiker 248,428 pond, 3 vaten Tonkaboonen 401 pond, 167 pond oud Koper en 9 pies □ Hout.

Idem, de Eng. schoener *Excelsior*, kapt. N. Clomnel, naar Demerarij, lading: 22 vaten Suiker 30,083 pond en 24 vaten Beschuit.

Den 9den, de Eng. brik *William Sorlie*, kapt. R. Mackensie, naar de Clijde, lading: 304 vaten en 83 blomvaten Suiker 560,680 pond.

IN LADING NAAR AMSTERDAM.

Het schip *Rijnbrand*, kapt. P. F. Lange, adres bij J. H. Zaal. Sluit *Uiterlijk* den 15 dezer.

Het schip *Eliza*, kapt. Visser, adres bij J. M. Polak.

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met de Koloniale schroefstoomboot *Paramaribo*: Mevrouw de Wed. F. Beazley en Dochter, Mejufvrouw M. A. Hills en de Heeren P. Arthur en H. W. Waert.

PRIJZEN DER PRODUCTEN.

Bij inschrijving verkocht:

SUIKER. Den 4den, 150 vaten à 12,41 cent.

RUM. Idem, 15 puncheons à 65 cent.

MELASSIE. Idem, 3000 gallons à 30 cent. van Pl. *Catharina Sophia*.

SUIKER. Den 7den, van Plant. *Hazard*, 22 vaten à 12,55 cent.

MELASSIE. Idem, van genoemd effect p. m. 2200 gallons à 31 cent.

Bij Executie verkocht:

SUIKER. Den 8sten, van de Centraal Fabriek op de Plant. *Buitenrust*, 4 vaten à 8 ct.

BURGERLIJKE STAND.

Op den 8n. October 1858, is aanteekening gedaan van het voorgenomen huwelijk van:

John Marius Halfhide en Margriet Walton.

Egbert Boogaard en Susanna Henrietta Urcille.

Van den 3n. tot den 9n. October 1858, zijn alhier ingeschreven, als overleden:

Den 3den, Luigi Benescia, 90 jaren.

Den 5den, Leonard Marius Grunberg, 19 j.

Idem, Theodora Henriette Comvalius, 23 j.

Idem, Franciscus Rudolf Deest, 11 maanden.

Den 7den, Frederica Augusta Pichot l'Espinasse, 25 jaren.

Idem, Pieter de Monte, 1 maand en 11 dagen.

Levenloos Geboren.

Den 6den, een kind van het Mannelijk geslacht van Petronella Johanna Lodewika van Axel.

PUBLIEKE VEILINGEN.

Door- en ten huize van den Vendumeester A. Salomons.

Dingsdag, 5 October 1858.

Het Huis en Erf aan de *Saramaccastraat*, L. E No. 60; aangekomen hebbende den boedel A. van van de Vreugd. — ƒ 2,550. — M. J. Thomson.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Bij het Bestuur is het verzoek gedaan om den slaaf *Ferdinand*, geboren in 1816, moedersnaam *Europa*, van den naam van plantage *Alsimo*, gelegen in de divisie *beneden Cottica*, voor den vrijdom te doen afschrijven.

Tijd van verzet veertien dagen, gerekend van den 6 October 1858.

Aanzoek voor Vrijgeving.

Den 8n. October 1857.

Van het slavenkind *Julius Johannis*, geboren in 1857, zoon van *Jeanette*, toebehoorende aan P. van der Meer.

Van de slaven: *Ahlen*, geboren in 1811, en *Azetta*, geboren in 1817, kinderen van *Francina*, en *Caro*, geboren in 1837, *Guillain*, geboren in 1840, *Emelia*, geboren in 1843 en *Cornelis*, geboren in 1849, kinderen van *Azetta* en *Wilhelmina Christina*, geboren in 1855, dochter van *Caro*, toebehoorende voor den vrijdom aan E. Kölle.

Transport.

Den 6n. Octber 1858, J. S. de Meza aan M. C. Sassenheim, van het Huis en Erf aan de *Weidestraat*, N. W. La. D No. 68, O. W. La. D No. 269.

Idem. J. Peterson aan R. E. Cruden, van het Huis en Erf op den hoek van de *Drambrandersgracht* en *Fridericistraat*, N. W. La. E No. 115, in het Cohier bekend onder No. 1156, O. W. La. D No. 34.

Idem. De Exploiteur aan B. C. van den Ende, van de Centraal fabriek op de Plantage *Buitenrust* c. a.

Idem. Dezelve aan S. A. Samuels, van *een derde* van den grond *Combé*, gelegen in de divisie *Para*.

Paramaribo, den 6 October 1858.

Op Donderdag den 14n. dezer, zal de Curator bij het Departement der *Onbeheerde Boedels* in het locaal van hetzelve Departement, des namiddags ten 4 ure, door den Vendumeester J. C. Comperts, in het openbaar doen veilen:

Het Erf en daaropstaande Gebouwen gelegen aan de *Zwartenhovenbrug straat*, bekend onder N. W. La. E No 230, aankomende den boedel J. F. Harssen als Erfgenaam van wijlen Casper Wolfes.

De bewijzen van eigendom en veilconditien liggen ter visie aan het Departement voornoemd.

Voorts:

De slavin *Marie* met hare kinderen *Antje* en *Henry* en kindkinderen *Jacques* en *Rachel*, aankomende den boedel Lea Mendes Quiros.

Paramaribo, den 4 October 1858.

ADVERTENTIëN.

Benoodigd voor de Gouvernements Plantaadje *Catharina Sophia*: Diverse *ARTIKELEN*.

De bus der inschrijvings-billetten ter Gouvernements Secretarie, alwaar eene specifieke lijst is aangeplakt, zal geligt worden op MAANDAG den 11 October e. k., des voormiddags te 10 ure.

De Inspecteur der Domeinen van de Nijverheid en den Landbouw,
A. WILDEBOER.

Te Koop:

150 Kokosnootplantsoenen à ƒ 1 per stuk.

(11943) Adres ter dezer Drukkerij.

(11957) De ondergeteekende biedt aan de levering der navolgende ARTIKELEN, ingevolge condities en voorwaarden bij hem ter lezing, als:

95 groote Negerduffels.
20 kleine do.
127 Matrozen mutsen.
2240 ellen wit Osnabrugs Linnen.
1302 „ blaauw linnen of ook Timmermans streep.
40 witte Boezeroenen.
1184 ellen Vriesch Bont.
382 „ Calico.
150 „ Huismans Linnen.
1 pies Poolbont.
8 „ wit Katoen.
1064 strengen blaauw en wit Naaigaren.
1064 Naalden.
70 Scheermessen.
140 Matrozen Messen.
164 Kammen.
150 Spiegels.
147 Scharen.
120 Tonteldoozen en Stalen.
300 Vuursteenen.
500 Vischhoeken,

waarvan de monsters zullen worden ingewacht tot den 12 dezer, wanneer de inschrijvingen alsdan zullen worden geopend ten 11 ure.

EDUARD KöLLE.

Banannen Plantsoenen te bekomen op Plant. *de Eendragt.* Adres ten Kantore van

(11956) H. A. TIRION.

(11955) De Vendumeester A. SALOMONS, zal DINGSDAG e. k. verkoopen: De slavin *Esther* met hare kinderen *Johannis* en *Joseph*, aankomende C. HARREVELT.

Te Koop

12 à 15 mille *Bolletrie CINGELS* mits kontant

(11954) bij C. P. EMANUELS.

Te bekomen bij

M. S. BROMET

tegen zeer billijke prijzen:

Fijne opgemaakte Dames HOEDEN, Filte en Ital. STROO FLAMBARDS, **Keurig mooije Armbanden en Colliérs, Zijden Parasols,** Barege en afgepaste *KLEEDJES*, Linnen Katoen, Kamerdoek, Neteldoek, Calico, Bal Bloemen, Dames Etuis, ***Extra Parfumerien***, Zijden en Garen HANDSCHOENEN, Zijden Dassen en Cravatten, *Aardewerk*, en veel meer andere *GOEDEREN*.

Woonplaats: *Kerkplein* hoek van de *Wagewegstraat*. (11953)

(11952) Aangebragt per de navolgende Schepen: en verkrijgbaar bij

Gebrs. van Praag:

N. M. Tannor direct van Baltimore:
895 vaten *superfine* BLOM,
$\frac{2}{8}$ dito dito dito
25 dito BESCHUIT,
1 vat *Whiskey*.

Merkur van Demerarij
O. I. RIJST,
***Superfine* BLOM,**

Nog in voorraad:

Pitch en White Pine Planken, Dun en Dik Platfood, Leijen 20†10, Leispijkers, 14 vts. Hoepels, Pik, Teer, Breeuwwerk, AMERIKAANSCHE PROVISIEN, Winchesters Smeerkaarsen 6 tot 16 in 't pond, GEELE, ZWARTE en MARINE Zeep in groote en kleine kistjes, CRACKERS in soorten, Rozijnen, Corinten, WORM-MIXTURE, CASTER OLIE, Epsom Zout, etc. etc.

BOEKHANDEL.

Aan HH. Geabonneerden der *Holl:-, Fr:-* en *Eng:* LEESBIBLIOTHEEK wordt kennis gegeven dat het 12e SUPPLEMENT der *Alph: Catalogus*, inhoudende **666** *Boekd:* ter perse ligt en binnen eenige dagen *gratis* zal worden afgeleverd. Onder de opgenomene Werken van buitengewone uitgezochtheid, noemen wij de volledige uitgaven van het Maandschrift **DE DAGERAAD, HET ALBUM DER NATUUR** en ***DE MAAND BODE***, alsmede onderscheidene **Pracht en Plaat Werken** van hooge waarde; al de Werken van ALEX. V. H. de VOLKEN DER AARDE met meer dan 300 *gekl.* platen, HOLL:, FRANSCHE en ENGELSCHE ILLUSTRATIEN enz.

In *commissie* ontvangen en verkrijgbaar gesteld, het werk: **Mr. B. E. COLAÇO BELMONTE** over de hervorming van het *regerings-stelsel* in *Nederlands West-Indie* gr: 8v. 244 blz. bij P. H. v. d. HEUVELL te *Leiden* à ƒ 2.

Tevens worden HH. Inteekenaren op de SURINAAMSCHE ALMANAK voor 1859 verwittigd, dat de afgedrukte *Exemplaren* met de eerste scheepsgelegenheden, naar hier verzonden zullen worden, en voor de maand *December e. k.* te verwachten zijn; de lijst ter inteekening zal zonder verhooging van prijs, tot *medio November* aanstaande geopend blijven. [11951]

W. E. H. WINKELS.

Te Koop:

De Grond *Nooit Gedacht*.

Adres bij J. SAMUELS. (11950)

In het Hotel LYONS zijn thans eenige KAMERS onbezet.

DE HOTEL HOUDER berigt het geëerd publiek dat nog steeds de TABLE D'HOTE gehouden wordt.

Bij Verkiezing wordt ook buiten het Hotel *ETEN* gezonden. [11949]

Aan den Windmolen verkrijgbaar bij

D. KRUSE:

***RIJST, ROGGEMEEL* en *KORENMEEL*.**

Alsmede:

Gedroogd Tartaren Brood, zeer geschikt voor Chinesche- en andere Veldarbeiders, Visschers en Goudzoekers. (11948)

(11947 Per de *Cuba* kapt. EIJLERS aangebragt en te bekomen bij

GEBRS. REELFS:

Elegante Witte, Zwarte en gekleurde **MANTILLES** naar den laatsten smaak, Heeren ZIJDEN FOULARDS, Geborduurde Ondermouwen Chimisettes, Kraagjes, Kindermutsen, fijn geborduurd NETELDOEK, gedrukt en effen Cambrics, Kamerdoek, Schotsch Batist, fijne en ordinaire, BATISTEN ZAKDOEKJES, **Zwart, Blaauw en Bruin *LAKEN*, *Everlasting*,** Zwart en Gekleurd PRINCENSTOF, $\frac{4}{4}$ en $\frac{10}{4}$ Grijs Katoen, Shirting, Bielefelds, Iersch, Vlaamsch, Osnabrugs, Blaauw en Gestreept LINNEN, een Assortiment 3 drawds Dames *KOUSEN SOKKEN*, Gemaakte HEMDEN, Borstrokken en Broeken.

Heeren en Dames Zijden PARASOLS en PARAPLUIES.

Zijden Handschoenen, FLANEL, TAFELLAKENS, en SERVETTEN, DAMAST, TAFELKLEEDEN, **BEDDENSPREIJEN.**

Hooge, Lage, verlakte Schoenen, Stoffen Heeren en Dames *Laarsjes*.

Extra Pommade, Huile antique, Macasser Olie, Odeurs, Lavendel, Zeep, etc.

Te bekomen bij

Lugard & Comp:

Nieuwe HARING, AARDAPPELEN, **BROOKENGOED**, **Zoolleder à ƒ 1,10 't pond, Gewast, Verlakt en Voering *LEDER*. *SCHOENEN* in alle sorteringen, enz., enz.** (11946)

Verkrijgbaar bij

J. DE MIRANDA,

bij het klein:

Geurige ZWARTE THEE, BROODSUIKER, Vermicelli, gedr. Appelen en Peeren, Pruimedanten, Rozijnen, Krenten, Bitter, Zoete en Tafel Amandelen, Anijszaad, Bruine en Witte Sago in Es. bussen, Sago Bloem, Paerl Garst, Alkm. Gort, Kanariezaad, diverse SPECERIJEN, ***Sigaren*, Comp Kaarsen,** Thee-Banket en Bitterkoekjes, diverse soorten SUIKERGOED, Witte, Bruine en Boerhavische Kandij, Jujubes Pectorales, Engelsche PEPERMENT, **Framb. en Holl. Stroop,** Bessen Sap, Vruchten op Brandewijn, Eng. Mosterd, Sardines, Zwits. Kaas, Anchovisch, versche *MACKREEL*, Spaansche Olijven, gem. Zuur, Augurkjes, Kappers, Wijn-Azijn, Genua, Patent en Raap Olie, BOTER, Kaas, Uijen, extra Roode en Madera Wijn, Conjac en Witte Brandewijn, Genever, Prinesse, Bier, Liqueur, Haar Olie, Pommade, Lavendel, Eau de Cologne en meer andere GOEDEREN. (11945)

De Pillen van Holloway

genezen alle borstziekte en kortademigheid enz. J. v. d. L., te Barbados, leed sedert 19 jaren aan borstkwaal, waardoor hij als een geraamte werd, en dag noch nacht rust gevoelde. Hij beproefde onderscheidene geneesmiddelen, doch alle te vergeefs. Na drie maandag geleden begon hij de pillen van HOLLOWAY te gebruiken, en de zalf des morgens en s' avonds op de borst in te wrijven, waarop hij dadelijk eene behoorlijke nachtrust had, en nog bijna twee maanden daarmede voortgegaan zijnde waren alle kenteekenen der kwaal verdwenen.

Deze *PILLEN* zijn alhier verkrijgbaar gesteld bij den Apotheker A. B. DE VRIES, aan de *Zwartenhovenbrugstraat* à ƒ 1 en ƒ 3. [11944]

GEDRUKT BIJ A. L. G. DE RANDAMIE.